

Jaarverslag 2016

Stichting Prenatale Screening Noord Oost Nederland

Inhoudsopgave

Samenvatting	1
1. Werkgebied SPSNN	2
2. Organisatie	3
2.1 Samenstelling Bestuur	3
2.2 Samenstelling Raad van Advies	4
2.3 Bureau	4
2.4 Bestuurlijke reorganisatie van de prenatale screening	5
3. Contracten	6
4. Deskundigheidsbevordering / opleiding van contractanten	7
5. Implementatie landelijke kwaliteitseisen en afspraken	8
6. Kwaliteitsborging	9
6.1 Echocentra	9
6.2 Counseling	14
6.3 Screeningslaboratorium	14
7. Onderzoek	15
7.1 Effectiviteit van de 20 weken echo	15
7.2 13 weken echo	16
7.3 Eurocat	16
8. Financieel overzicht	17
Bijlagen	
1. Overzicht van samenwerkingsovereenkomsten	18

Samenvatting

De Stichting Prenatale Screening Noordoost Nederland (SPSNN) is een van de 8 regionale centra en vergunninghouder in het kader van de Wet op de bevolkingsonderzoek voor de prenatale screening. De werkzaamheden van de SPSNN bestaan uit het monitoren en ondersteunen van de prenatale screeningsactiviteiten: de counseling, de combinatie-test in het eerste trimester (screening op trisomie 21, 13 en 18) en het structureel echoscopisch onderzoek in het tweede trimester (SEO, 20 weken echo). In dit jaarverslag wordt verslag gedaan van de activiteiten die de SPSNN heeft uitgevoerd in 2016.

Deskundigheidsbevordering

De SPSNN heeft in 2016 6 nieuwsbrieven verzonden, twee regio-avonden en - in samenwerking met Eurocat Noord Nederland- een symposium over Down syndroom georganiseerd. Deze bijeenkomsten werden allen goed bezocht. Tevens maakten vier echoscopisten gebruik van de mogelijkheid om een hands-on training te volgen.

Kwaliteitsbewaking

In de afgelopen jaren is veel aandacht besteed aan het verbeteren van de kwaliteit van de echoscopie. Alle echocentra worden eenmaal per 2 jaar gevisiteerd en er zijn landelijke procedures voor beeldbeoordeling vastgesteld. De beeldbeoordeling maakt onderdeel uit van de visitatie. In 2015/2016 (met een kleine uitloop naar 2017) zijn alle echocentra en vier dependances bezocht in het kader van deze kwaliteitsaudits. Hierbij zijn in totaal 31 NT logboeken en 75 SEO logboeken beoordeeld. Hiervan werden 90% en 95% respectievelijk als voldoende beoordeeld (al dan niet na een tweede beoordeling).

Gegevenslevering

Alle echocentra en verreweg de meeste praktijken voor counseling hebben gegevens geleverd over de uitgevoerde echoscopische onderzoeken in het kader van de prenatale screening. De SPSNN biedt ondersteuning bij het uploaden van de gegevens in Peridos en controleert deze gegevens. In het voorjaar van 2016 zijn de gegevens teruggekoppeld aan alle NT echocentra over de uitgevoerde NT metingen in 2015 per echoscopist. Gegevens over de uitgevoerde SEO's worden teruggekoppeld tijdens de kwaliteitsaudits. Gegevens van de centra voor PND (over invasieve tests en GUO-2) worden ook opgenomen in Peridos. In de monitor prenatale screening wordt gerapporteerd over de counseling en de uitgevoerde screeningsonderzoeken.

Evaluatie van beleid / effecten van de prenatale screening.

Op verschillende manieren is de SPSNN betrokken bij het onderzoek naar de effecten van de prenatale screening op de detectie van aangeboren afwijkingen en zwangerschapsuitkomsten en naar nieuwe ontwikkelingen in de prenatale screening. In 2016 is het onderzoek afgerond naar de effectiviteit van het SEO, dat in samenwerking met het UMCG en AMC werd uitgevoerd. Het onderzoek werd gesubsidieerd door ZonMW. Bij de studie werd gebruik gemaakt van gegevens van de SPSNN en de SPSAO. Daarnaast werkt de SPSNN nauw samen met Eurocat Noord Nederland, een langlopende gedetailleerde registratie van kinderen met aangeboren afwijkingen. In 2016 zijn de eerste resultaten gepresenteerd van een gezamenlijk onderzoek naar de prenatale diagnostiek van urinewegafwijkingen. Tenslotte heeft de SPSNN meegewerkt aan het onderzoek naar de 13 weken echo, uitgevoerd door de afdeling Prenatale Diagnostiek van het UMC. Dit onderzoek werd uitgevoerd in samenwerking met enkele echopraktijken in de SPSNN regio en is ook in 2016 afgerond.

1. Werkgebied van de SPSNN

De werkzaamheden van de Stichting Prenatale Screening Noord Oost Nederland (SPSNN) bestaan uit het monitoren en ondersteunen van de prenatale screeningsactiviteiten voor zover deze onder de Wbo (de Wet op het bevolkingsonderzoek) vallen: de formele counseling, de combinatietest in het eerste trimester (screening op trisomie 21, 13 en 18) en het structureel echoscopisch onderzoek in het tweede trimester (SEO, 20 weken echo).

De SPSNN is een van de 8 regionale centra voor prenatale screening die tevens vergunninghouder zijn in het kader van de WBO. De minister van VWS heeft in 2016 de Wbo-vergunning voor de prenatale screening naar down-, edwards- en patauysyndroom en het structureel echoscopisch onderzoek verlengd van 1 juli 2016 tot 1 juli 2018. Aan de vergunning worden diverse voorwaarden gesteld over de uitvoering en coördinatie. Een aanvullende voorwaarde uit de vergunning voor het verslagjaar betreft het meewerken aan de implementatie van de verbetering van de bestuurlijke structuur.

Voor de uitvoering van de prenatale screening sluit de SPSNN samenwerkingsovereenkomsten af met zorginstellingen en zorgverleners uit de regio Noord Oost Nederland. De provincies Groningen, Friesland en Drenthe en een deel van Overijssel, Flevoland en Gelderland (Deventer, Emmeloord, Lelystad, Ermelo) vormen het geografische werkgebied van de SPSNN. Dit werkgebied kenmerkt zich door dunbevolkte plattelandsgebieden, maar ook door (kleine) steden en groeigemeenten. Het centrum voor prenatale diagnostiek bevindt zich in Groningen (UMCG), satellietcentra voor PND zijn gevestigd in Leeuwarden (MCL), Zwolle (Isala) en Deventer (Deventer Ziekenhuis).

Invoering NIPT als eerste screeningstest

Op 20 september 2016 is de Wbo-vergunning afgegeven voor het onderzoek naar de implementatie van de niet-invasieve prenatale test (NIPT) als eerste screeningstest voor de detectie van foetaal trisomie 21, 13 en 18 (TRIDENT-2) voor de periode 1 januari 2017 tot 1 april 2020. Per 1 april 2017 is de NIPT beschikbaar gekomen voor alle zwangeren als alternatieve test voor screening op down- edwards en patauysyndroom naast de combinatietest.

Gezondheidsraad advies over toekomst prenatale screening.

Op 22 december 2016 is het advies van de gezondheidsraadcommissie, waar ook prof. dr. Katia Bilardo lid van was, verschenen over de prenatale screening. In zijn advies schetst de raad in hoeverre de recente technologische ontwikkelingen aanleiding zijn tot aanpassing van de prenatale screening op aangeboren afwijkingen. Het ideale programma omvat volgens de raad drie onderdelen: een niet-invasieve test (NIPT) voor screening op chromosomale afwijkingen (voorlopig beperkt tot downsyndroom, edwardsyndroom en patauysyndroom), voor de screening op structurele afwijkingen een echo rond dertien weken in het kader van een landelijk wetenschappelijk onderzoek en een echo bij twintig weken. Het advies is aangeboden aan de minister van VWS. De reactie van de minister is vertraagd vanwege de kabinetsformatie en wordt overgelaten aan het nieuwe kabinet.

2. Organisatie

Organen, functie van organen en aantal bijeenkomsten

De SPSNN is opgericht op 21 november 2006 en bestaat uit een Bestuur en Raad van Advies. De werkzaamheden worden uitgevoerd door het bureau van de SPSNN, ondergebracht bij de afdeling Obstetrie en Gynaecologie van het UMCG.

Naam Orgaan	Aantal bijeenkomsten	Korte beschrijving van de functie	Reglement aanwezig?
Bestuur	2 18 april 7 november	Het Bestuur van de SPSNN heeft oa de volgende taken: <ul style="list-style-type: none">• het vaststellen en goedkeuren van het algemene beleid,• het vaststellen en goedkeuren van de begroting,• het vaststellen en goedkeuren van het jaarverslag,• het vaststellen en goedkeuren van de jaarrekening	Ja
Raad van Advies	In 2016 is er geen bijeenkomst geweest van de Raad van Advies	De Raad van Advies is door het bestuur ingesteld en heeft tot taak het geven van gevraagd en ongevraagd advies aan het Bestuur over: <ul style="list-style-type: none">• Zorginhoudelijke vraagstukken m.b.t. prenatale screening op aangeboren afwijkingen• Eisen betreffende de kwaliteit van personen en instellingen die met de stichting een contract willen afsluiten en/of met wie een contract is afgesloten.• Dataverzameling.• Benoeming van een of meer leden van de RvA in geval vacature of indien uitbreiding van het aantal leden opportuun wordt geacht.	Ja

2.1 Samenstelling bestuur

Het bestuur van de SPSNN bestaat uit 5 personen die door de Raad van Bestuur van het UMCG worden benoemd. In 2016 bestond het bestuur uit de volgende personen.

Naam	Vertegenwoordiger	Relevante nevenactiviteiten
Prof. dr. S. Scherjon <i>Voorzitter</i>	gynaecologen	Gynaecoloog UMCG
Mw. R. Landeweerd <i>Secretaris en penningmeester</i>	bestuur UMCG	Directeur Sector C UMCG
Dr. J.R. Beekhuis. <i>lid</i>	gynaecologen	Gynaecoloog /Perinatoloog Isalaklinieken Zwolle voorzitter VSV Zwolle, diverse commissies VSV, diverse commissies O&G
Prof. dr. I.M. van Langen <i>Lid</i>	klinisch genetici	Klinisch geneticus, hoofd sectie Klinische Genetica, afdeling Genetica UMCG, lid vaste commissie bevolkingsonderzoek Gezondheidsraad, lid commissie Doelmatigheidsonderzoek en Healthy Aging onderzoek UMCG, bestuurslid NACGG
Mw A. Mulder , <i>Lid</i>	verloskundigen	Verloskundige bij Verloskundigen praktijk Midden Drenthe

Het bestuur kwam in 2016 2x bijeen.

2.2 Samenstelling Raad van Advies

Elk echocentrum dat een overeenkomst heeft met de SPSNN vaardigt een lid af naar de bijeenkomsten voor de Raad van Advies.

In 2016 is de Raad van Advies niet bijeengekomen.

2.3 Bureau

Het Bestuur heeft de uitvoerende taken van de SPSNN ondergebracht bij de afdeling Obstetrie en Gynaecologie van het UMCG. De werkzaamheden worden uitgevoerd door een team van medewerkers die samen het bureau van de SPSNN vormen. In onderstaande tabel zijn de medewerkers van het bureau in 2016 weergegeven en de geschatte tijdsinvestering (in fte) bij de uitvoering van de verschillende taken van de SPSNN.

De vacature voor beleidsmedewerker die breed inzetbaar is in zowel dataverzameling / analyse, onderzoek naar effecten van prenatale screening en nieuwe screeningsmethoden en in activiteiten ter kwaliteitsborging is per maart 2016 ingevuld. Naast de vaste bureaumedewerkers, is in 2016 ook expertise ingehuurd van mw H. Roorda, (GUO-echoscopist) ten behoeve van logboekbeoordelingen en hands-on trainingen.

Naam	Functie	Inzet bij verschillende taken in fte						Totaal fte
		Regionale coördinatie	Landelijke coördinatie,	Audits, kwaliteitsbe waking	Deskundigheidsbevoerd ering	Registratie/ monitoring	Overig	
Prof. dr. C.M. Bilardo *	Directie / gynaecoloog	0,1	0,2		0,2		0,2	0,7 fte
Dr. M.K. Bakker	Overige staf-coördinator	0,3	0,1	0,2	0,1			0,7 fte
Drs. E. Streefland*	Overige staf-Arts-echoscopist			0,4	0,1			0,5 fte
drs. H. Fleurke-Rozema vanaf 1 maart 2016	beleidsmedewerker	0,2				0,3	0,3	0,8 fte
S.J. Binnema	Overige staf-regiobeheerder	0,2	0,2		0,1	0,3		0,8 fte
	Overige staf-Administrateur						0,2	0,2 fte

* deze functionaris is tevens arts/gynaecoloog of echoscopist

De bureau medewerkers zijn vertegenwoordigd in verschillende landelijke overlegorganen en werkgroepen.

Naam	Overleg/werkgroep/anders nl....	Rol (voorzitter/projectleider/lid/...)
Katia Bilardo	Centraal Orgaan / ProgrammaCommissie	
	Werkgroep kwaliteit	lid
	Werkgroep onderzoek	lid
Katia Bilardo Marian Bakker Simone Binnema	Platform RC	lid
Marian Bakker	Toetsingscie opleidingen counseling 2016/7	lid
	Werkgroep informatiemanagement	lid
Simone Binnema	Overleg Regiobeheerders Peridos (ORP)	lid
	Kerngroep landelijke monitor programma prenatale screening	lid
	Tijdelijke WG BI Peridos	lid
	Overleg datamanagement	lid
	Overleg labsprints Peridos	lid

Het bureau is gevestigd aan:

Triadegebouw ingang 23 - Kamer 2.28 - Huispostcode CB20

Postbus 30001, 9700 RB Groningen

Tel: 050-3615641; Email: s.j.binnema@umcg.nl

2.4 Bestuurlijke reorganisatie prenatale screening.

In september 2016 heeft de Minister van VWS opdracht gegeven aan het CvB van het RIVM om de herstructurering van de regionale centra –het voldoen aan de Zorgbrede Governance en het komen tot onafhankelijke juridische entiteiten, gestalte te geven. Als een eerste stap is de landelijke organisatiestructuur gewijzigd. Het Centraal Orgaan met een besluitvormende functie is per september 2016 overgaan in een Programma Commissie met een adviserende functie. In deze Programma Commissie is het aantal vertegenwoordigers van de acht Regionale Centra teruggebracht naar twee directeuren. Het CvB van het RIVM voert de landelijke regie over en is eindverantwoordelijk voor het screeningsprogramma. Met de omvorming van de regionale centra naar onafhankelijke juridische entiteiten is in 2017 gestart.

3. Contracten

Aantal contracten met organisaties en zorgverleners op 31 december 2016 en op 31 december 2015.

Verrichtingstype	Aantal zorginstellingen met een contract		Aantal zorgverleners met een kwaliteitsovereenkomst*	
	2016	2015	2016	2015
Counseling	120	123	457	464
NT	16	17	42	44
SEO	27	29	97	97

* Het aantal zorgverleners met een kwaliteitsovereenkomst betreft het aantal zorgverleners dat gekoppeld is aan een zorginstelling in de SPSNN regio.

In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van alle praktijken en echocentra waarmee de SPSNN een contract heeft afgesloten, op peildatum 31 december 2016.

Aantal praktijken waarmee een nieuw contract is afgesloten en waarmee het contract is beëindigd in 2016 per verrichtingstype

Verrichtingstype	Nieuw contract	Contract beëindigd
Counseling	5	2
NT	2	1
SEO	2	2

Aantal zorgverleners waarmee een nieuw kwaliteitsovereenkomst is afgesloten en waarmee de kwaliteitsovereenkomst is beëindigd in 2016 per verrichtingstype.

Verrichtingstype	Nieuwe kwaliteitsovereenkomst	Kwaliteitsovereenkomst beëindigd
Counseling	34	9
NT	3	1
SEO	5	8

Vanwege een aantal administratieve correcties die zijn uitgevoerd in Peridos, komt het saldo van aantal contracten afgesloten en beëindigd niet overeen met het verschil in aantal zorginstellingen en zorgverleners met een contract in de bovenste tabel.

Laboratorium

Met het UMCG Laboratorium voor Bindingsanalyse (Groningen) is een contract afgesloten voor de biochemische bloedanalyse.

4. Deskundigheidsbevordering / opleiding van contractanten

Opleiding / faciliteren van opleiding

In 2016 heeft de SPSNN verschillende bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de deskundigheidsbevordering. In de onderstaande tabel staat beschreven welke scholingsbijeenkomsten zijn georganiseerd.

De SPSNN heeft twee regiobijeenkomsten georganiseerd voor echoscopisten en verloskundigen. Tijdens deze regio-avond worden nieuwe ontwikkelingen en richtlijnen besproken, voordrachten gehouden over onderwerpen die raken aan de prenatale screening etc. Voor de regio-avonden wordt accreditatie aangevraagd bij de relevante beroepsverenigingen zoals de BEN en KNOV. Daarnaast hebben de SPSNN en Eurocat samen een symposium georganiseerd over het Syndroom van Down, waarbij sprekers uit het binnenland en buitenland aanwezig waren. Met 195 inschrijvingen was dit een goed gevulde zaal.

Tenslotte zijn er hands-on trainingen gegeven aan 4 echoscopisten naar aanleiding van de SEO beeldbeoordeling.

Overzicht van bijeenkomsten in het kader van de deskundigheidsbevordering.

Naam scholing	Vorm	Doelgroep	Datum dagdeel	Aantal deelnemers	Accreditatie punten	Organiseren / faciliteren
Regiobijeenkomst	Lezingen	Verloskundigen, echoscopisten	14-4 avond		KNOV 2,5 BEN 2	Organiseren
Regiobijeenkomst	Lezingen	Verloskundigen, echoscopisten	27-10 avond		KNOV 2,5 BEN 3	Organiseren
Symposium Syndroom van Down	Lezingen	Verloskundigen, echoscopisten, jeugdartsen, gynaecologen, genetisch consulten etc	18-11 middag	195	KNOV 3 BEN 3 AbSg 3 NVK 3 NVOG 3 NVVP 3 VKGN 3	Organiseren ism Eurocat Noord Nederland
Hands-on training (individueel)	Hands-on	Echoscopisten	dagdeel	4	BEN 3	Organiseren

Tijdens de kwaliteitsaudits wordt gevraagd naar een overzicht van de bijscholingsactiviteiten van de individuele echoscopisten

Overige manieren van deskundigheidsbevordering

In 2016 verscheen de **Nieuwsbrief** 6 keer, in maart, juni, juli, oktober, november en december. De Nieuwsbrief wordt per email verzonden aan alle contractanten en wordt op de website geplaatst. Door middel van de Nieuwsbrief worden de contractanten geïnformeerd over diverse ontwikkelingen in de prenatale screening, zoals nieuwe en aangepaste richtlijnen, nieuwe informatiefolders, tarieven, nieuwe studies en ontwikkelingen in chromosoomonderzoek.

Begin 2016 is de nieuwe website van de SPSNN in gebruik genomen. Op de **website** van de SPSNN, www.sps-noordoost.nl, wordt actuele informatie geplaatst met betrekking tot ontwikkelingen in de prenatale screening, bijscholingen, recent verschenen boeken, etc. Daarnaast worden presentaties die gegeven worden tijdens bijeenkomsten op de website geplaatst, evenals de nieuwsbrieven.

5. Implementatie landelijke kwaliteitseisen en afspraken

Voortgang implementatie landelijke kwaliteitseisen en afspraken gemaakt in Centraal Orgaan

De SPSNN communiceert de nieuwe kwaliteitseisen en wijzigingen daarin op verschillende manieren richting haar contractanten: via de Nieuwsbrieven, tijdens regiobijeenkomsten, bij kwaliteitsaudits en via de website. In het overzicht hieronder zijn de wijzigingen en aanvullingen weergegeven voor verschillende kwaliteitseisen en de wijze waarop de wijzigingen zijn geïmplementeerd door de SPSNN.

Wijze van implementatie landelijke kwaliteitseisen en afspraken gemaakt in Centraal Orgaan of Programma Commissie in 2016

Kwaliteitseis – wijziging - vergaderdatum	Wijze van implementatie
Kwaliteitseisen SEO: verwijsbeleid streven binnen 3-4 dagen, verwijzen bij afwijkende biometrie, vervolgecho voor pyelectaties niet te declareren <i>CO 18-2-2016</i>	In Nieuwsbrief van maart 2016 opgenomen. Besproken in regiobijeenkomst van 14 april 2016
Kwaliteitsbeoordeling SEO: beeldbeoordeling herzien <i>CO 18-2-2016</i>	In Nieuwsbrief van maart 2016 opgenomen dat de herziene SEO beeldbeoordeling per 1 mei zal worden ingevoerd. Besproken in regiobijeenkomst van 14 april 2016
Kwaliteitseisen counseling: 30 minuten, apart gesprek over beide screeningsprogramma's en bijscholing counselors <i>PC 24-11-2016</i>	In Nieuwsbrief van december 2016 opgenomen Besproken in regiobijeenkomst van 27 oktober 2016
Afspraak in Centraal Orgaan /Programma Commissie- vergaderdatum	
Medische indicatie voor counseling <i>CO 18-2-2016</i>	In Nieuwsbrief van juni 2016 opgenomen
Implementatieplan digitale counselingsmodule <i>PC 24-11-2016</i>	In Nieuwsbrief van november 2017 opgenomen

6. Kwaliteitsborging

6.1 Echocentra

Organisatie Audits

Samenstelling auditteam

De audits worden uitgevoerd door de coördinator (voorzitter) en een GUO-echoscopist. Het auditteam voldoet daarmee aan landelijke afspraak: 2 à 3 personen, waarvan tenminste 1 deskundig ten aanzien van het maken van echo's.

Werkwijze audit

De kwaliteitsaudit voldoet aan het landelijk format. De bureaumanager maakt een afspraak met het betreffende echocentrum en stuurt een visitatieformulier met actuele informatie die de SPSNN heeft over het betreffende echocentrum. Aan de contactpersoon van het echocentrum wordt gevraagd om dit formulier te controleren, verder in te vullen en terug te sturen naar het bureau. De datamanager stelt een overzicht op per echoscopist van het aantal uitgevoerde SEO en NT onderzoeken en een aantal kwaliteitsparameters. Deze overzichten worden toegevoegd aan het auditformulier. Daarnaast worden logboeken van recente SEO's en/of NT metingen opgevraagd bij de echoscopisten die werkzaam zijn bij het echocentrum.

Voorafgaand aan de audit vindt een voorbespreking plaats door het auditteam. Tijdens deze bespreking worden de verzamelde gegevens besproken. Op basis van deze gegevens wordt vastgesteld aan welke aspecten tijdens de audit extra aandacht zal worden besteed.

Tijdens de audit wordt door het auditteam gesproken met een vertegenwoordiging van het echocentrum. De gewenste samenstelling hangt af van de organisatie van het echocentrum. De contactpersoon / coördinerend echoscopist is in ieder geval aanwezig. Tijdens de audit zullen de volgende onderwerpen besproken worden aan de hand van het auditformulier: karakteristieken van het echocentrum, evaluatie van de ketenzorg, werkwijze bij de combinatietest en het SEO, inclusief aantal verrichtingen, kwaliteitsbevordering, werkomgeving en apparatuur. Het resultaat van de kwalitatieve beoordeling van de echobeelden wordt teruggekoppeld en toegelicht. Bij een onvoldoende beoordeling worden afspraken gemaakt over het vervolgtraject.

Aan het eind van de audit evalueert de auditcommissie de uitvoering van de visitatie met de vertegenwoordiging van het echocentrum en bespreekt de bevindingen (verbeterpunten) van de audit.

Na afloop van de audit, wordt het verslag van de audit gemaakt door het auditformulier verder aan te vullen. In het verslag worden de verbeterpunten en adviezen expliciet genoemd. Na goedkeuring van het concept verslag door de auditcommissie wordt het concept verslag met verbeterpunten voorgelegd aan het echocentrum. Het echocentrum kan binnen 2 weken reageren op de inhoud van het verslag, hierna zal het verslag in definitieve vorm gestuurd worden aan de contactpersoon van het echocentrum en rechtsgeldig vertegenwoordiger. Het echocentrum dient binnen 3 maanden de verbeteringen door te voeren.

In 2013/2014 zijn alle echocentra bezocht in het kader van de kwaliteitsaudits, in 2015 is een nieuwe ronde gestart. De visitatie van het UMCG op 17 november 2015 vond plaats in aanwezigheid van 2 externe observatoren van de SPSRU (Philip Stoutenbeek, Els Lorijn). Begin 2017 is de tweede ronde audits afgerond. De laatste 2 audits in Hardenberg en Leeuwarden, zijn vanwege praktische of persoonlijke omstandigheden over de jaarwisseling heen getild. Omdat ze wel bij dezelfde auditronde horen, worden ze wel tot de auditronde 2015/2016 gerekend. Voor een overzicht van de echocentra en data waarop de visitatie

plaatsvond, zie de tabel. De SPSNN was tevens aanwezig op verzoek van de SPSRU als onafhankelijke observator bij de visitatie van een echopraktijk in hun regio (november 2016).

Resultaten Audits in 2015/2016

In de voorgaande ronde lag het accent van de visitaties op kennismaking met de echocentra en echoscopisten en het naleven van de richtlijnen voor de uitvoering van de prenatale screening. In deze nieuwe ronde ligt het accent meer op de kwaliteit van de echoscopie door middel van beeldbeoordelingen.

In 2015/2016 zijn bij 31 echocentra kwaliteitsaudits uitgevoerd (waaronder bij 4 dependances van een echocentrum). Een echocentrum was al weer gestopt voordat een audit kon plaatsvinden. Verbeterpunten betroffen voornamelijk administratieve zaken, zoals het doorgeven van wijzigingen aan SPSNN / in Peridos. Naar aanleiding van de kwaliteitsaudits zijn bij een aantal echocentra de overeenkomsten voor counseling komen te vervallen, omdat er geen primaire counseling werd uitgevoerd. Bij een echocentrum is de NT-overeenkomst komen te vervallen vanwege te weinig NT metingen. Bij 4 praktijken zijn geen verbeterpunten geconstateerd.

Overzicht kwaliteitsaudits echocentra

Plaats	Organisatie	Datum vorige visitatie	Datum meest recente visitatie
Heerenveen	De Tjongerschans Ziekenhuis	25 jun 13	28 april 2015
Oudwoude	Echopraktijk Tineke	28 mei 13	28 mei 2015
Ermelo	Prenataal Screeningscentrum Noord-West Veluwe	18 jun 13	2 juni 2015
Leeuwarden	SICHT	2 jul 13	19 juni 2014
Oosterwolde	Screeningsbureau	27 jun 13	26 juni 2015
Ballum, Ameland	Huisartsenpraktijk Jacobs en Lappenschaar		21 aug 2015
Deventer	Fetura	30 aug 2013	18 sept 2015
Drachten	Stichting Prenatale Zorg Friesland Oost	20 jun 13	22 sept 2015
Groningen	Vita	31 okt 2013	9 okt 2015
Assen	Assen SEE (dependance Emmen SEE)	1 okt 2013	16 okt 2015
Garijp	Garijp Echoburo	10 okt 2013	30 okt 2015
Assen	Prenataal Screeningscentrum N&M Drenthe	18 jun 13	10 nov 2015
Groningen	UMCG, afdeling PND		17 nov 2015
Sneek	Sneek Verloskundig Centrum	10 okt 2013	20 nov 2015
Stadskanaal	SEE Stadskanaal (dependance Emmen SEE)	11 nov 2013	20 nov 2015
Emmeloord	Echopraktijk NOP	7 nov 2013	24 nov 2015
Zwolle	Echo Enzo	14 nov 2013	11 dec 2015
Emmen	SEE Emmen	19 dec 2013	26 jan 2016
Hoogeveen	Bethesda ziekenhuis	21 nov 2013	5 febr 2016
Hoogeveen	Bethesda verloskundige praktijk	21 nov 2013	5 febr 2016
Zwolle	Prenataal Diagnostisch Centrum	26 nov 2013	25 maart 2016
Groningen	VSP	12 dec 2013	29 maart 2016
Delfzijl	Ommelander Ziekenhuis Groep	8 jan 2014	gestopt
Hardenberg	Baby in Beeld	9 april 2014	gestopt
Dedemsvaart	SEE (dependance Emmen SEE)	11 april 2014	15 april 2016

Lelystad	Proline	23 mei 2014	3 juni 2016
Heerenveen	De Schoterpoort	6 mei 2014	28 juni 2016
Joure	Echocentrum Anneke Schmidt	16 mei 2014	1 juli 2016
Groningen	Echotoon	23 okt 2014	14 oktober 2016
Stiens	Echoburo Stiens	30 okt 2014	8 november 2016
Groningen	First Look		6 december 2016
Hardenberg	Ropke Zweers Ziekenhuis (dependance Emmen SEE)	12 juni 2014	24 januari 2017
Leeuwarden	Piepklein	6 juni 2014	3 maart 2017

Beoordeling echobeelden

Bij de visitaties in 2015 is gebruik gemaakt van de algemene ronde NT beoordeling uitgevoerd in december 2014. Met ingang van 2016 worden de NT beeldbeoordelingen uitgevoerd in het kader van de kwaliteitsaudits. Een kwantitatieve beoordeling (aantal NT metingen uitgevoerd, mediane MoM NT en % boven de mediaan) is uitgevoerd voor alle NT echoscopisten over de NT metingen uitgevoerd in 2016. Deze zijn in het voorjaar van 2017 aan de echocentra teruggekoppeld.

Met de beoordeling van SEO logboeken volgens landelijk protocol, gekoppeld aan de kwaliteitsaudits, is de SPSNN gestart eind 2014. In 2016 zijn logboeken beoordeeld van 20 SEO echoscopisten. Met ingang van 1 mei 2016 wordt daarbij het nieuwe beoordelingsprotocol gehanteerd. Daarnaast zijn in 2015 de SEO logboeken van 48 echoscopisten beoordeeld.

Beeldbeoordeling bij echoscopisten in visitatieronde 2015/2016

Type echoscopist	Wijze van beeldbeoordeling	Aantal echoscopisten in regio	Aantal (%) beoordeeld door RC	Aantal (%) beoordeeld door ander RC
NT	Landelijk protocol Logboek Gekoppeld aan visitatie	35	8 in 2016/2017 en 21 in 2015 (80%)	2 (6%)
SEO	Landelijk protocol Logboek gekoppeld aan visitatie	82	48 in 2015, 20 in 2016 en 7 in 2017 (91%)	

In 2017 zijn nog een aantal SEO logboeken beoordeeld van echoscopisten waarbij de visitatie in 2017 plaatsvond of die in de visitatieronde 2015/2016 geen logboek konden inleveren vanwege persoonlijke omstandigheden. Voor de volledigheid zijn ze wel in het overzicht meegenomen.

Resultaten beeldbeoordelingen door RC bij echoscopisten in visitatieronde 2015/2016

Type echoscopist	Eerste beoordeling		Herbeoordeling		Nog in behandeling (herbeoordeling of hands-on training volgt)
	Voldoende	Onvoldoende	Voldoende	Onvoldoende	
NT	27	4	1	2	1
SEO	63	12*	4	4**	2

* Twee echoscopisten zijn gestopt voordat de herbeoordeling kon plaatsvinden.

** Na hands-on training was de logboekbeoordeling voldoende voor alle 4 echoscopisten.

De echoscopisten werden volgens het landelijk protocol beoordeeld op 3 van de 5 door de SPSNN geselecteerde SEO-logboeken. De ruime meerderheid (88 %) behaalde bij de eerste beoordeling een voldoende resultaat. De resultaten van de logboek beoordelingen werden tijdens de visitatie van het echocentrum waar de echoscopisten werkzaam waren teruggekoppeld en besproken. Tevens werd de beoordeling schriftelijk teruggekoppeld aan de betreffende echoscopisten voorzien van de normering en een uitgebreid commentaar en adviezen voor kwaliteitsverbetering. Uiteindelijk werden 90% van de NT echoscopisten en 95% van de SEO echoscopisten als voldoende beoordeeld.

Handleiding beeldopslag

Op de website van de SPSNN staat een handboek voor SEO beeldopslag, dat gebruikt kan worden als naslagwerk bij het maken van een logboek. Het bevat voorbeelden van de gevraagde echobeelden en een toelichting hierop.

Aantal verrichtingen per jaar

Aantal verrichtingen per uitvoerder gerelateerd aan de kwaliteitseis over minimum aantal verrichtingen per jaar

Type zorgverlener Kwaliteitseis t.a.v. aantal verrichtingen per jaar	Aantal (%) zorgverleners dat voldoet aan deze kwaliteitseis *	Toelichting
SEO-echoscopist Ervaren 150; Starter 250	68% van de SEO echoscopisten heeft >150 SEO's uitgevoerd. Wanneer we de echoscopisten die ook GUO's uitvoeren of in een andere regio werkzaam zijn buiten beschouwing laten, voldoet 78% aan de kwaliteitseis.	Er zijn 82 echoscopisten met een kwaliteitsovereenkomst voor het SEO die ook SEO's hebben uitgevoerd in 2016. De voornaamste reden dat een echoscopist niet aan de kwaliteitseis voldoet is dat zij niet het hele jaar werkzaam is geweest.
NT-echoscopist Ervaren 100; Starter 150	71% ongecorrigeerd, 81% gecorrigeerd voor deel van het jaar werkzaam / tevens werkzaam in een andere regio	Zie onder de tabel.

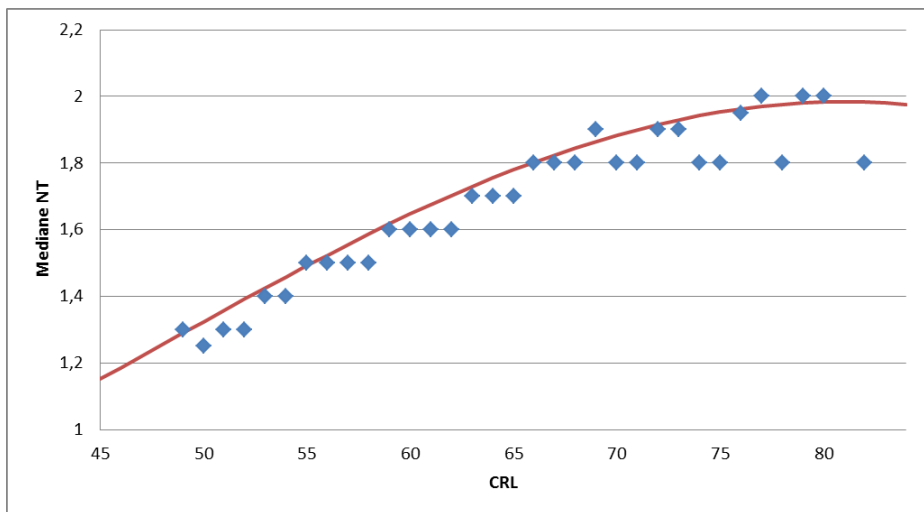
Resultaat kwantitatief NT

Van de 41 NT echoscopisten gekoppeld aan een echopraktijk in de SPSNN regio, hebben 35 echoscopisten NT metingen uitgevoerd in de SPSNN regio in 2016. Hiervan hebben 25 (71%) tenminste 100 NT metingen verricht. Wanneer gecorrigeerd wordt voor niet het hele jaar werkzaam (2 echoscopisten) en tevens werkzaam in een andere regio (2 echoscopisten) voldoet 81% van de echoscopisten aan de kwaliteitseis.

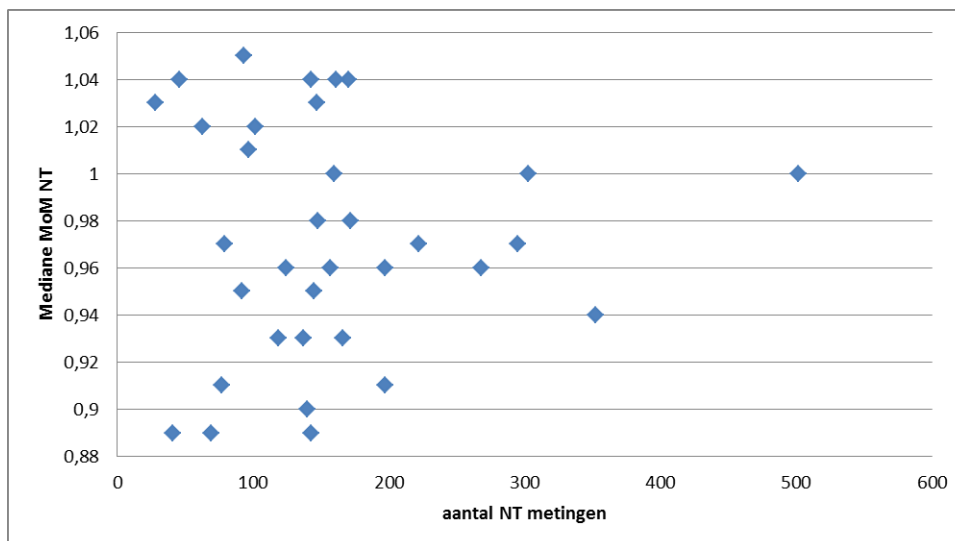
Van de 25 echoscopisten met tenminste 100 metingen uitgevoerd in 2016, lag de mediane MoM NT van 1 echoscopisten buiten de grenswaarden 0,9-1,1. De resultaten van de kwantitatieve beoordeling van de NT metingen uitgevoerd in 2016 zijn per echoscopist naar de echocentra teruggekoppeld.

NT meetwaarden

Mediane NT (mm) naar CRL (mm) bij eenlingen, weergegeven indien tenminste 20 NT metingen per CRL.

Mediane MoM NT bij eenlingen naar aantal NT metingen per echoscopist.

Uit bovenstaande figuren blijkt dat de echoscopisten in de SPSNN regio iets aan de krappe kant meten. De mediane NT ligt op of onder de NT referentie curve. De mediane MoM van de NT metingen dient tussen de 0,9-1,1 te liggen.

6.2 Counseling

Bij counselingpraktijken zonder contract voor het uitvoeren van screeningsecho's, zijn geen toetsingsactiviteiten uitgevoerd in 2016. Wanneer een kwaliteitsaudit plaatsvindt bij een echopraktijk die ook een counselingscontract heeft, wordt de counseling wel meegenomen. Er wordt dan gevraagd naar de wijze waarop de counseling is georganiseerd, de gegevensaanlevering en het aantal gesprekken per counselor.

Aantal verrichtingen per uitvoerder gerelateerd aan de kwaliteitseis over minimum aantal verrichtingen per jaar

Type zorgverlener Kwaliteitseis t.a.v. aantal verrichtingen per jaar	Aantal (%) zorgverleners dat voldoet aan deze kwaliteitseis volgens BO Peridos	Toelichting
Counselor 50 counselingsgesprekken per jaar	52%	Dit betreft het ongecorrigeerde percentage, er is geen rekening gehouden met counselors die slechts een deel van het jaar werkzaam zijn, ook in een andere regio werken en met eventuele andere uitzonderingen.

6.3 Screeningslaboratorium

Aantal analyses door screeningslaboratorium

In 2016 zijn 5869 CT-en uitgevoerd in de SPSNN regio waarvoor het screeningslaboratorium de serumbepalingen heeft uitgevoerd.

Analyse door referentielab

Het kwaliteitsverslag 2016 over het screeningslaboratorium van het RIVM referentielab is (nog) niet ontvangen.

7. Onderzoek

Naast het uitvoeren van kwaliteitsborgende activiteiten ten behoeve van de prenatale screening, is de SPSNN ook betrokken bij het medisch-wetenschappelijk onderzoek naar effecten van prenatale screening op de detectie van aangeboren afwijkingen en zwangerschapsuitkomsten en naar nieuwe ontwikkelingen in de prenatale screening.

7.1 Effectiviteit van het SEO

In 2016 is de evaluatie studie naar de effectiviteit van het SEO afgerond. Deze studie is gestart in 2012 met het doel om de detectiepercentages van zowel neuraalbuis defecten als hartafwijkingen, buikwanddefecten en schisis in kaart te brengen. Daarnaast werd gekeken naar de betekenis van bepaalde geïsoleerde echo markers die tijdens het SEO kunnen worden gezien: ventriculomegalie, echogene darmen en een enkele navelstrengarterie ('SUA'). Het derde deel van het onderzoek bestond uit een prospectieve studie naar de uptake van het SEO en resultaten van het SEO en uitkomsten van zwangerschappen met een uitgerekende datum tussen 1 januari 2012 en 31 december 2014 in noordoost Nederland.

Het onderzoek werd vanuit de SPSNN uitgevoerd door Hanneke Fleurke-Rozema, onder begeleiding van prof. dr. Katia Bilardo (UMCG), dr. Rosalinde Snijders (UMCG/AMC) en dr. Eva Pajkrt (AMC). De onderzoekers maakten hierbij gebruik van zowel data van de SPSNN als de SPSAO (Stichting Prenatale Screening Amsterdam & omstreken). Het proefschrift is eind 2016 goedgekeurd door de leescommissie.

7.2 13 weken echo

Daarnaast is in 2016 de studie naar de 13 weken afgerond. Deze studie werd uitgevoerd door de afdeling Prenatale Diagnostiek van het UMCG. De SPSNN ondersteunde de uitvoering van het onderzoek door de deelnemende echocentra een financiële vergoeding te bieden voor hun tijd en inzet bij dit onderzoek en door middel van datamanagement en het uitvoeren van analyses op de verzamelde gegevens.

Recente onderzoeken hebben laten zien dat het mogelijk is om bij 13 weken zwangerschapsduur de anatomie van de foetus goed te beoordelen. Tevens blijkt het mogelijk om een groot deel van de ernstige congenitale afwijkingen op te sporen bij deze termijn. Wanneer er tijdens de 13 weken echo ernstige aangeboren afwijkingen worden geconstateerd is er meer tijd voor aanvullend onderzoek (bv. vervolg echo-onderzoek/aanvullende prenatale diagnostiek). Dit biedt ouders meer ruimte om een weloverwogen beslissing te maken ten aanzien van wat zij wel of niet wensen aan verder onderzoek in de zwangerschap en het wel of niet voortzetten van de zwangerschap wanneer het een ernstige aangeboren afwijking betreft. Het doel van het onderzoek naar de 13 weken echo was om te evalueren welke afwijkingen worden opgespoord bij de 13 weken echo en welke afwijkingen niet worden gevonden, die wel bij het SEO worden gevonden in een populatie van laag risico zwangeren. De 13 weken echo werd uitgevoerd in samenwerking met enkele echopraktijken in de SPSNN regio. Vrouwen die opteerden voor de CT, konden, als zij dat wilden ook deelnemen aan het onderzoek naar de 13 weken echo. Met behulp van een vragenlijst-onderzoek werden de opinies en redenen van vrouwen om wel of niet te kiezen voor de 13 weken echo in kaart gebracht.

Aan het onderzoek hebben ruim 5200 zwangeren meegedaan. Uit het onderzoek kwam naar voren dat 45% van de structurele afwijkingen al tijdens de 13 weken echo ontdekt werden en met name de ernstige aangeboren afwijkingen, zoals neurale buisdefecten, omphalocele en megacystis) en alle chromosomale

afwijkingen die via echo detecteerbaar zijn. Het percentage fout-positieve bevindingen was met minder dan 0,1% laag (lager dan het percentage fout-positieve bevindingen bij de 20 weken echo).

De resultaten van het onderzoek naar de 13 weken echo zijn in het voorjaar van 2017 gepubliceerd in 'Ultrasound in Obstetrics and Gynaecology'.

7.3 Eurocat Noord Nederland

In Noord Nederland bevindt zich ook een langlopende gedetailleerde registratie van kinderen met aangeboren afwijkingen, Eurocat Noord Nederland. Samen met de gegevens van de SPSNN vormt deze database een uniek uitgangspunt om de kwaliteit van de prenatale screening verder te onderzoeken. In de afgelopen jaren zijn gezamenlijke studies gepubliceerd naar de prenatale diagnostiek van neurale buisdefecten en hartafwijkingen.

In een gezamenlijke studie met de Klinische Genetica van het UMCG, Eurocat en SPSNN is in kaart gebracht wat de rol is van de implementatie van de prenatale screening in 2007 voor de detectie van meest voorkomende vormen van trisomie: trisomie 21, 13 en 18 . Wordt door de introductie van de combinatietest en het Structureel Echoscopisch Onderzoek vaker een trisomie prenataal vastgesteld en zo ja, verandert dit de zwangerschapsuitkomst? Uit de analyse blijkt dat de diagnose trisomie 21, 13 of 18 niet vaker prenataal wordt vastgesteld, maar dat er wel een verschuiving is naar een vroegere prenatale diagnose (voor 24 weken). Er is in het algemeen geen verandering in zwangerschapsuitkomst, alhoewel er een verschuiving heeft plaatsgevonden van intra-uteriene sterfte bij trisomie 13 en 18 naar zwangerschapsafbreking. Deze studie is in 2017 gepubliceerd.

Een andere gezamenlijke studie betreft de prenatale diagnostiek van aangeboren urinewegaandoeningen. Urinewegaandoeningen zijn een van de meest frequent voorkomende aangeboren aandoeningen. De ernst van de aandoeningen varieert van lethaal (dubbelzijdige nieragenesie) zeer ernstig met een hoge mortaliteit (blaas extrofie) tot mild (hydronefrose). Het doel van deze studie is het beschrijven van de tijdstip van diagnose, bevindingen bij het SEO, en uitkomsten van zwangerschap waarvan het kind een aandoening heeft van de urinewegen. De voorlopige resultaten van het onderzoek zijn in oktober 2016 gepresenteerd tijdens de regio-avond en tijdens de Annual meeting van de International Clearinghouse for Birth Defects Surveillance and Research (ICBDSR), September 2016 in Magdeburg.

Publicaties 2016

Fleurke-Rozema JH, van de Kamp K, Bakker MK, Pajkrt E, Bilardo CM, Snijders RJ Prevalence, diagnosis and outcome of cleft lip with or without cleft palate in the Netherlands. *Ultrasound Obstet Gynecol.* 2016 Oct 10. 2016 Oct;48(4):458-463.

8. Financieel overzicht

De SPSNN ontvangt voor haar werkzaamheden een vergoeding die als opslag op de door de gecontracteerde echocentra uitgevoerde SEO's in rekening wordt gebracht aan zorgverzekeraars. In 2016 wordt de opslag (17,91 Euro) over 21.471 SEO's gefactureerd, 190 minder dan in 2015. De overige inkomsten in 2016 bestaan uit de vergoedingen voor de hands-on training van echoscopisten.

Vanwege verschuivingen in de personele bezetting van het bureau zijn de personele kosten hoger uitgevallen dan in 2015. In maart is de beleidsonderzoeker aangesteld. De kosten van de personele inzet worden door het UMCG doorberekend op basis van de daadwerkelijke inzet (fte's) en de werkelijke salariskosten, verhoogd met 30% ter dekking van de sociale lasten. De materiele lasten bestaan voor een deel uit door het UMCG doorberekende kosten. Deze kosten zijn gebaseerd op vaste afspraken en worden jaarlijks geïndexeerd, doch niet nagecalculeerd.

Ten opzichte van 2015 zijn personeelskosten van het landelijk personeel hoger uitgevallen en de overige bedrijfskosten lager. De kosten voor de bijscholing van de contractanten (bijscholingsbijeenkomsten, regio-avond) worden intern verrekend binnen het UMCG en zijn daarom niet apart inzichtelijk.

Het boekjaar 2016 is afgesloten met een negatief resultaat. Dit negatieve resultaat wordt veroorzaakt door de schenkingen van de SPSNN, met goedkeuring van het bestuur, aan het UMCG. In 2011 is een bestemmingsreserve gevormd ten hoogste van het bedrag van 260.000 euro. Dit bedrag is in 2016 aan de bestemmingsreserve onttrokken. Ter hoogte van dit bedrag heeft een schenking aan het UMCG plaatsgevonden met dezelfde bestemming.

Daarnaast heeft in 2016, een schenking plaatsgevonden aan het UMCG ter hoogte van 342.000 euro voor activiteiten die passen binnen de doelstellingen van de SPSNN. Deze schenking is ondergebracht in het Kwaliteitsfonds Prenatale Screening binnen het UMCG.

	2016	2015
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:		
Opslagtarief	384.545	387.732
Overige inkomsten	1.015	4.500
Totaal bedrijfsopbrengsten	385.560	392.232
BEDRIJFSLASTEN:		
Personele kosten regionaal	311.916	285.368
Personele kosten landelijk	35.316	24.129
Overige bedrijfskosten	38.837	60.016
Schenkingen	602.000	
Totaal bedrijfslasten	988.068	369.512
BEDRIJFSRESULTAAT	-602.509	22.720
Financiële baten en lasten	-	-
RESULTAAT	-602.509	22.720

Bijlage 1**Overzicht van samenwerkingsovereenkomsten voor Counseling, SEO en NT op peildatum 31 december 2016**

De blauw gekleurde zorginstellingen hebben een contract voor echoscopie

Plaats	Zorginstelling naam	C	SEO	NT
Akkrum	Verloskundepraktijk it Bertehûs	X		
Assen	Aiber Verloskundigen Team A	X		
Assen	Aiber Verloskundigen Team B	X		
Assen	Verloskundig Centrum Assen e.o.	X		
Assen	Verloskundigenpraktijk De Parel	X		
Assen	Wilhelmina Ziekenhuis	X	X	
Ballum Ameland	Huisartsenpraktijk Jacobs / Lappenschaar	X	X	
Bedum	Verloskundigenpraktijk Aveta	X		
Beilen	Verloskundigenpraktijk Midden Drenthe	X		
Bolsward	Verloskundige Praktijk Bolsward e.o.	X		
Burgum	Verloskundige Praktijk Lytse Poppe	X		
Coevorden	Verloskundigenpraktijk Coevorden	X		
Dalfsen	De Morgen Verloskundige Praktijk	X		
Dedemsvaart	Verloskundige Praktijk de Nieuwe Vaart	X		
Deinum	Homecare Verloskunde	X		
Delfzijl	Artemis Verloskunde	X		
Deventer	Verloskundigenpraktijk Baren & Zo	X		
Deventer	Fetura Verloskundig Centrum Deventer		X	X
Deventer	Verloskundigenpraktijk Anno	X		
Deventer	Verloskundigenpraktijk de Kuip	X		
Dokkum	'Catharina Schrader' Verloskundigenpraktijk Dokkum e.o.	X		
Drachten	Drachten Stichting Prenatale Zorg Friesland Oost	X	X	X
Drachten	De Geboortegolf Verloskundigenpraktijk	X		
Drachten	Verloskundigenpraktijk Wolkom	X		
Drachten	Verloskundigenpraktijk De Nieuwkomer	X		
Dronten	Verloskundigen Dronten	X		
Eelde	Verloskundigenpraktijk 't Stroomdal	X		
Elburg	Verloskundige Praktijk 't Klaverblad	X		
Emmeloord	EchoNOP		X	X
	Dependances: Harderwijk, Lelystad (2x)		x	x
Emmeloord	Verloskundige Praktijk NOP/Lemsterland	X		
Emmen	EVE Verloskundigenpraktijk Emmen	X		
Emmen	Verloskundigenpraktijk Katja & Jacquélien	X		
Emmen	Treant Zorggroep Ziekenhuislocatie Scheper	X		
Emmen	Emmen SEE		X	X
	Dependances:			
	Assen SEE		x	

Plaats	Zorginstelling naam	C	SEO	NT
	Beilen SEE		x	
	Dedemsvaart SEE your baby		x	
	Hardenberg SEE/ Röpcke Zweers Ziekenhuis		x	
	Leeuwarden SEE		x	
	Stadskanaal SEE		x	
Epe	Verloskundigenpraktijk de Veluwe	X		
Ermelo	Prenataal Screeningscentrum Noord-West Veluwe		X	X
Franeker	Verloskundepraktijk de Tantes	X		
Gieten	Verloskundigenpraktijk Simons	X		
Gorredijk	Bloesem Verloskundigen	X		
Groningen	Fier! Verloskundigen	X		
Groningen	First Look		X	X
	Dependance: Stadskanaal		x	x
Groningen	Echotoon praktijk voor echografie		X	
Groningen	Martini Ziekenhuis	X		
Groningen	UMCG Afdeling Obstetrie	X	X	X
Groningen	Vita Verloskundig Centrum Groningen		X	X
Groningen	Verloskundigen praktijk La Vie	X		
Groningen	Groningen Verloskundige Stadspraktijk	X	X	X
	Dependances:			
	Verloskundigenpraktijk Zuid en Reitdiep	X		
Groningen	Verloskees	X		
Groningen	Verloskundigenpraktijk Laif	X		
Groningen	Sabrina Goossens Verloskundige	X		
Hardegarijp	Verloskundigepraktijk Volle Maan	X		
Hardenberg	Röpcke-Zweers Ziekenhuis	X		
Hardenberg	Verloskundigen Praktijk Hardenberg	X		
Hardewijk	Verloskundigenpraktijk De 9 maanden	X		
Harlingen	Verloskundepraktijk Harlingen e/o	X		
Heerenveen	Centrum voor Verloskunde en Echografie Schoterpoort	X	X	
Heerenveen	De Tjongerschans Ziekenhuis	X	X	
Heerenveen	'De Vlinder' Verloskundigenpraktijk	X		
Heino	Verloskundigenpraktijk De Geboorte	X		
Hoogeveen	Verloskundigenpraktijk Hoogeveen	X	X	X
Hoogeveen	Treant Zorggroep Ziekenhuislocatie Bethesda	X	X	
Hoogeveen	Verloskundigenpraktijk Petit	X		
Hoogezand	Verloskundigenpraktijk Hoogezand e.o.	X		
IJsselmuiden	Sifra Verloskundige Praktijk	X		
Joure	Echocentrum Anneke Schmidt		X	

Plaats	Zorginstelling naam	C	SEO	NT
Joure	Praktijk voor Verloskunde SkarsterLân	X		
Kampen	Verloskundigen Praktijk Kampen	X		
Klazienaveen	Volle Maan Verloskundige Zorg	X		
Kollum	Verloskundig Centrum Jane	X		
Koudum	Verloskundige Praktijk Rûnom	X		
Leeuwarden	Geboortenetwerk Piepklein		X	X
Leeuwarden	Verloskundepraktijk Dochter en Zn	X		
Leeuwarden	Verloskundig Centrum Sicht	X	X	X
Leeuwarden	Verloskundigenpraktijk Bonnehûs	X		
Leeuwarden	Verloskundigenpraktijk Pia	X		
Lelystad	Echocentrum Proline		X	
Lelystad	Vida Verloskunde	X		
Lelystad	Verloskundigenpraktijk De Kreek	X		
Lelystad	Verloskundigenpraktijk de Lelie	X		
Lelystad	MC Verloskunde	X		
Lemelerveld	Verloskundige praktijk Julia Bloeming	X		
Marrum	Verloskundigepraktijk "In Nij Begjin"	X		
Meppel	Het verloskundig Centrum Meppel en de Wolden	X		
Nes Ameland	Huisartsenpraktijk Maters	X		
Nieuw-Amsterdam	Jalad Verloskundigen Praktijk	X		
Nuis	Verloskundigen praktijk West	X		
Ommen	Verloskundigenpraktijk Gerrits-Ekenhorst	X		
Oosterwolde	Oosterwolde Screeningsbureau		X	
Oosterwolde	Verloskundigenpraktijk "De Vroedschap"	X		
Orvelte	Verloskundige AKKA	X		
Oudwoude	Echopraktijk Tineke		X	
Paterswolde	Wendy Wielenga verloskundige	X		
Peize	Bij Lammy	X		
Raalte	't Hart Verloskunde	X		
Roden	Ma Lune Verloskundigenpraktijk	X		
Schiermonnikoog	Huisartsenpraktijk	X		
Sint Jansklooster	Verloskunde Praktijk 'Wijde Wieden'	X		
Sneek	Verloskundig Centrum	X	X	X
Stadskanaal	Treant zorggroep locatie Stadskanaal Refaja Ziekenhuis	X		
Stadskanaal	Verloskundigenpraktijk Flow	X		
Stadskanaal	Verloskundigenpraktijk New Life	X		
Staphorst	Verloskundigenpraktijk Staphorst-Rouveen eo	X		
Steenwijk	Verloskundigenpraktijk Steenwijk e.o.	X		
Stiens	Verloskundigepraktijk Stiens e/o	X		
Stiens	Echoburo		X	

Plaats	Zorginstelling naam	C	SEO	NT
Terschelling	Terschelling West Huisartsenpraktijk	X		
Terschelling	Huisartsenpraktijk Midsland	X		
Twello	Verloskundigen Praktijk de Eiber	X		
Ureterp	Ureterp Huisartsenpraktijk	X		
Urk	Verloskundigenpraktijk Madelief	X		
Usquert	Vroedvrouwenpraktijk Springtij	X		
Veendam	Neeltje Verloskundigenpraktijk	X		
Veendam	Verloskundigenpraktijk Veendam	X		
Veenhuizen	SamSam praktijk voor verloskunde	X		
Vlieland	Huisartsenpraktijk	X		
Wezep	Verloskundigenpraktijk Mami	X		
Winschoten	Winschoten Ommelander ziekenhuisgroep Locatie Lucas	X		
Winschoten	Marian Karssen verloskundigenzorg	X		
Winschoten	Verloskundig Centrum de Wieg	X		
Winsum	Aine Verloskundigenpraktijk	X		
Winsum	Verloskundigenpraktijk 'de eerste Stap'	X		
Winsum	Verloskundigenpraktijk Swanneblom	X		
Wolvega	Verloskundigenpraktijk Juf Ooievaar	X		
Wolvega	Verloskundigen Praktijk Weststellingwerf	X		
Zuidhorn	Huisartsenpraktijk Trompert	X		
Zuidhorn	Praktijkcentrum voor huisartsen	X		
Zwolle	Bakerraad Verloskundigen	X		
Zwolle	Centrum voor Zwangerschap en Geboorte	X	X	X
Zwolle	De Ooievaar Verloskundigen	X		
Zwolle	Echo Enzo BV		X	X
Zwolle	Het Verloskundig Huys	X		
Zwolle	Prenataal Diagnostisch Centrum Isala	X	X	X
Zwolle	Verloskundige Praktijk de Kiem	X		
Zwolle	Verloskundige Praktijk Mararetha Huese	X		